

תוכן עניינים - 32

- 1 שלום רב
- 1 ביקור בעינות גבתון
- 2 לשתול נרקיסים בגינה
- 2 לחתוך בצל עם ילדים

חצבים פורחים וצפרים אין ספור ...

ביקור בעינות גבתון - עינות גבתון היא פנינה נחבאת במרכז הארץ, שמגיעים אליה יודעי חן בלבד. זוהי שמורת טבע קטנה, שגודלה 80 דונם, ובה שתי קבוצות של נביעות בהן זורמים מים כל השנה וסביבן גדלים צמחי מים וביצה. לקראת סוף הקיץ יש שם פריחה נהדרת של צמחי מים וחצבים.

כיצד מגיעים? מצומת ביל"ו ממשיכים לכיוון דרום-מערב בכביש מספר 40. פונים דרומה לכביש 411 המוליך למזכרת בתיה, וממשיכים כחמישה ק"מ עד שחוצים את פסי הרכבת. מיד אחרי פסי הרכבת פונים שמאלה לדרך

שלום רב,

אל תחמיצו את התקופה בה ניתן להטמין בקרקע בצלים ופקעות, אוקטובר הוא הזמן המתאים. פרחי בצל ופרחי פקעת הם צמחים המפתחים מחסן אגירה תת אדמתי של מזון. כאשר אברי האגירה הם עלים כמו אצל צבעוני, יקינטון ושושן הם מכונים בצלים. כאשר אברי האגירה הם גבעולים תת קרקעיים כמו אצל סייפן, רקפת וכרכום הם מכונים פקעות. גידולם מבטיח פריחה מרהיבה במינימום מאמץ.

וטיפ, כאשר אתם בוחרים פקעת או בצל במשתלה מתוך סלסילה, קחו בחשבון שגדול הוא נפלא כיוון שיש בו יותר חומרי תשמורת.

בעקבות בצלים ופקעות נבקר בעינות גיבתון לחזות בפריחת החצבים, נשתול נרקיסים בגינה ונחתוך בצל עם ילדים.

שלכם,

ענת

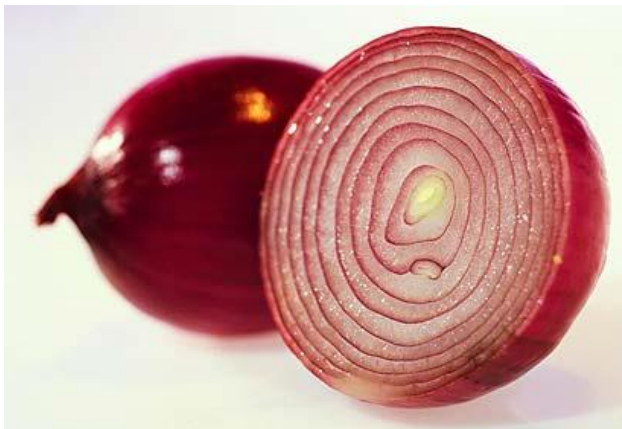
אתר אינטרנט: www.madmony.co.il
דואר אלקטרוני: Anat@Madmony.co.il

continued on page 2

לחתוך בצל עם ילדים – בצל הגינה הוא מראשוני הצמחים המתורבתים. הוא תורבת במערב אסיה, והוא מזכר בתנ"ך: זכרנו, את-הדגה, אשר-נאכל במצרים, חנם; את הקשאים, ואת האבטחים, ואת-החציר ואת-הבצלים, ואת-השומים" במדבר י"א ה.

חיתוך בצלים גורם לדמיעה. הסיבה לכך נעוצה בגז נדיף בשם syn-propanethial-S-oxide הנוצר כתוצאה משבירת תאי הבצל. הגז מתפזר באוויר, ומגיע לעיניים, בדרך-כלל באופן עקיף, דרך האף. בעיניים מגיב הגז עם מים ונוצרת תמיסה דלילה של חומצה גופרתית. החומצה מגרה את קצוות העצבים בעין, וגורמת להם לצריבה. בתגובה לגירוי זה נוצרות דמעות בבלוטת הדמעות.

ניתן לחתוך בצל עם ילדים. לאחר החיתוך כשהדמעות מתחילות לזלוג להסביר להם על מנגנון הדמיעה. כאן עולה השאלה, כיצד אפשר לחתוך בצל מבלי לדמוע? הפטנטים מרובים: אפשר לשים את הבצל כ-10 דקות במקפיא ורק לאחר מכן לחתוך אותו. אפשר לקלוף את הבצל תחת מים זורמים ולקצוץ בתוך שקית ויש עוד... האם תוכלו להסביר כיצד זה עובד?

לקצוץ מבלי לדמוע

עפר העבירה לרכב פרטי, למעט אחרי תקופות של גשמים כבדים. ממשיכים בדרך העפר כשני ק"מ עד שמגיעים לשלט המכריז על השמורה. שם מחנים את המכונית ויוצאים לסיור רגלי. בשנתיים האחרונות עוברת השמורה עוברת שינויים מפליגים בשל מחקר המתבצע בה העוסק בהכחדת השיטה המכחילה, צמח פלשני הגדל במקום. שבילים מוסדרים אין, תצטרכו לפלס דרככם בסבך הצמחייה. ניתן לזהות בקלות את מקום הנביעות והבריכות על פי הקנה ושאר צמחי המים המקיפים אותם, אל תחמיצו גם את אמת מים קדומה המצויה באתר. כדאי ללכת לאט וליהנות מן הטבע. חצבים ניתן לראות על התל הסמוך (תל גבתון) וכן בפינות נסתרות בתוך השמורה.

לשתול נרקיסים בגינה – עד לפני כ-100 שנה לא היה הנרקיס מוכר כצמח גינה. מטפחו הראשון היה אדוארד לידס, סוכן מניות ממנצ'סטר, שהחל לגדל אותו מזרעים בשנת 1835. כשאיבד מהונו החליט לידס שאם לא ישיג 100 לירות שטרלינג עבור אוסף הנרקיסים שלו ישמיד אותו. בעל משתלה מגלוגו בשם פטר באר קרא אודות החלטתו ובעזרת מספר גננים חובבים אסף את הסכום המבוקש והציל את אוסף הנרקיסים.

כך הפכו הנרקיסים לאחד מצמחי הפקעת המבוקשים ביותר. בארץ נמכרים מעל 10 זני נרקיסים. משתלות מומלצות לקניית פקעות הן משתלת יודפת ומשתלת אסא. את הנרקיסים ניתן לגדל גם בעציצים וגם בגינה. השתילה נעשית באוקטובר, בשמש מלאה עד צל חלקי. לאחר השתילה יש להקפיד על השקיה סדירה, אין צורך בדישון. הנרקיסים יפרחו בדצמבר למשך תקופה של שבוע שבועיים הפקעות נשמרות כמובן לשנה הבאה.

מר נרקיס